

Робоча програма з Професійної асистентської практики для студентів за спеціальністю 8.02020401 «Музичне мистецтво».

„___” _____, 2013 року - 22 с.

Розробник:

Зінська Тетяна Володимирівна –

кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри академічного та естрадного вокалу
Інституту мистецтв

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри академічного та естрадного вокалу

Протокол від “___” ___ вересня _____ 2014__ року № ___

Завідувач кафедри

_____ (О.М. Мамченко)

“___” _____ 20__ року

1. Опис практики

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 10,5	Галузь знань 0202 Мистецтво	Нормативна
	Спеціальність 8.02020401 «Музичне мистецтво»	
Модулів – 1		Рік підготовки:
		VI-й
		Семестр
Загальна кількість годин - 378		12
	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Практичні
		378 год.
		Вид контролю: залік

2. Мета та завдання професійної практики зі спеціалізації

Мета практики: прищеплення студентам-вокалістам практичних умінь індивідуальної педагогічної й дослідницької роботи в галузі викладання сольного співу у вищому навчальному закладі; сприяння в засвоєнні студентами практичних навичок в обсязі, необхідному для успішної професійної діяльності вокального педагога на основі застосування знань, набутих емпіричним шляхом у свого викладача з фаху та підкріплених теоретико-методичною базою суміжних дисциплін.

Завдання практики:

- ознайомлення магістрів з сучасним станом навчально-виховної роботи у вищому навчальному закладі, з основними формами та методами викладання спеціальних музичних дисциплін, з передовим педагогічним досвідом викладачів ВНЗ;

- збагачення та поглиблення знань із спеціальних музичних дисциплін, зокрема сольного співу, на основі використання цих знань у конкретних навчально-виховних ситуаціях;

- формування у студентів (майбутніх викладачів вокалу) умінь і навичок організації та самостійного проведення індивідуальних занять з вокалу зі студентами;

- набуття особистісних та професійних якостей, що відповідають сучасним вимогам до педагогічних кадрів ВНЗ;

- виховання науково-дослідницького підходу до педагогічної діяльності викладача вокалу;

- формування потреб у самоосвіті, самовихованні, в удосконалення своїх музично-педагогічних здібностей, у підвищенні своєї кваліфікації як викладача вокалу.

У результаті проходження практики студент повинен

знати: специфіку роботи вищого навчального закладу III-IV рівнів акредитації; форми та методи проведення індивідуальних занять з вокалу з урахуванням вікових та психологічних особливостей, музичних здібностей, набутих вмінь студентів;

вміти: самостійно проводити індивідуальні заняття з вокалу зі студентами вищого навчального закладу III-IV рівнів акредитації; планувати власну навчальну роботу зі студентами; підбирати педагогічний репертуар з урахуванням психологічних вікових особливостей та музичних здібностей; здійснювати діагностику музичних здібностей та набутих музично-виконавських вмінь.

3. Програма практики

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Організація професійної асистентської практики

В процесі проходження професійної асистентської практики керівники практики мають творчо комбінувати підходи до розвитку педагогічних даних свого студента на наступних етапах:

1) знайомство практиканта зі студентом ВНЗ і його природними вокальними здібностями; визначення перспективи розвитку голосу; вивчення навчального плану індивідуальних занять; спільне відвідування концертів, які проходять на базі практики з метою критичного обговорення і таким чином визначення

музично-інтелектуальним рівня студента; визначення головної вокально-педагогічної та виховної проблеми й методологічного змісту роботи;

2) проведення індивідуальних занять з вокалу (у присутності керівника); спостереження студента-практиканта за перспективою розвитку голосу та артистизму «учня-студента»; складання його діагностичної психолого-педагогічної характеристики; характеристику його голосу та зовнішніх даних; характеристику вокально-технічних та музично-виконавських даних; виявлені дефекти звуку та вимови; найсуттєвіші недоліки голосу та шляхи їх подолання; вокально-педагогічний репертуар; аналіз технічної частини уроку на початку педагогічної практики та наприкінці; аналіз сольного виступу;

3) у результаті проходження асистентської практики студенти повністю опановують методологією індивідуального вокального заняття й проводять його самостійно, в присутності керівника; під час відкритого уроку студент працює самостійно (до змісту уроку входить проведення розспівки, визначення кола вокально-технічних завдань і робота над ними, а також робота над вокалізом і художнім твором).

Професійна асистентська практика студентів-вокалістів сприяє виробленню творчих самостійних пошуків і узагальнень, спрямовує до дослідницької праці. Це передбачає додаткове вивчення спеціальної літератури з психології й педагогіки, анатомії й фізіології. Професія викладача вокалу вимагає опанування широким спектром загально-педагогічних та спеціальних музичних здібностей.

Тема 2. Самостійна робота над вокально-педагогічним репертуаром

Твори для вивчення в процесі проходження професійної асистентської практики добираються з хрестоматій вокально-педагогічного репертуару, посібників для вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації. Основу репертуару складають народні пісні, найпростіші старовинні аріозо та романси. Студент-практикант складає виконавський план кожного вокального твору, самостійно вивчає його ритм, темп, динаміку, визначає кульмінацію, відповідно до ремарок композитора. Починаючи роботу над твором на занятті вокалу, студент-практикант мусить виконати його сам та розповісти про існуючі традиції виконання, історію написання поетичного тексту й музики, характер і зміст роботи над ним в цілому. У подальшій роботі над твором слід зосередитися на засвоєнні інтонаційного змісту, ритмічної структури, красивої артикуляції, чіткої дикції, вірної вимови. У ході співування художнього твору чи вокалізу доцільно ввести нові вправи, побудовані на матеріалі складних для виконання фрагментів. Слід вимагати найшвидшого вивчення тексту напам'ять, що значно полегшить роботу над художнім змістом; спонукати до щирості виконання, пояснювати особливості сценічної поведінки, навчати її культурі.

Самостійно здійснювати загально дидактичний аналіз занять з вокалу, аналізувати ефективність педагогічних впливів, планувати та проводити індивідуальну бесіду зі студентом. Проводити експериментальну роботу за темою наукового магістерського дослідження.

4. Структура професійної асистентської практики

Назви модулів і тем	Кількість годин	
	Денна форма	
	Усього	У тому числі практичних годин
Модуль 1. Зміст практичної підготовки		
Тема 1. Організація професійної асистентської практики	126	126
Тема 2. Самостійна робота над вокально-педагогічним репертуаром	252	252
Усього годин	378	378
Всього: 10, 5 кредита ECST		

5. Організація та зміст професійної асистентської практики

№ модуля	I	II			III	
Назва модуля	Організація практики	Зміст практики			Завершення практики	
		1	2	3		
1. Зміст професійної практичної підготовки	Участь студентів в установчій конференції практики: Ознайомлення з метою, завданнями та змістом практики; з вимогами до оформлення звітної документації; проведення інструктажу з техніки безпеки.	Практична робота Організаційно-методична підготовка практиканта. Ознайомлення з базою практики та специфікою роботи. Здійснення студентом перспективного та поточного планування навчальної роботи; здійснення вибору форм і методів навчальної	Відкриті заходи Проведення відкритого заняття вокалу зі студентом вищого навчального закладу III-IV рівнів акредитації.	Творча робота Вивчення вокально-педагогічного репертуару. Вміння продемонструвати вибрані твори. Самостійно здійснювати загальнодидактичний аналіз занять з вокалу, аналізувати ефективність педагогічних впливів, планувати та проводити індивідуальну бесіду зі	Участь студентів у підсумковій конференції з практики. Звіт студентів. Підведення підсумків керівниками практики.	Підготовка та здача студентами звітної документації, звітів, щоденників практикантів. Отримання характеристик від керівника бази практики.

		роботи на заняттях вокалу; складання педагогічного репертуару з урахуванням індивідуальних особливостей студента.		студентом.		
Максимальна кількість балів за модуль	5	40	30	10	5	10

6. Методичні вказівки до роботи студента-вокаліста в процесі проходження професійної асистентської практики

Основною діяльністю студентів в процесі проходження професійної асистентської практики є засвоєння на практиці теоретичних знань, отриманих на заняттях з теорії музичної освіти, сольного співу, постановки голосу для подальшого застосування їх в практичній вокально-педагогічній діяльності.

Студенти-вокалісти складають план навчальної роботи на заняттях з вокалу, визначають завдання, які треба виконати. Беруть участь у розробці методичних рекомендацій щодо покращення організації, змісту педагогічного процесу та дидактичних матеріалів для проведення заняття з вокалу. Самостійна робота студентів-вокалістів полягає у виборі форм і методів навчальної роботи, що може бути використано у їх подальшій самостійній педагогічній діяльності. При доборі педагогічного репертуару студентам слід орієнтуватися на найкращі зразки вітчизняного та зарубіжного музичного мистецтва.

7. Підсумковий контроль успішності студентів з професійної асистентської практики

Після закінчення терміну практики студент звітує про виконання її програми. Форма звітності - письмовий звіт, підписаний студентом та керівником від бази практики. Звіт має містити відомості про виконання студентом програми практики, а також висновки керівників практики. Письмовий звіт разом з іншими звітними документами, встановленими навчальним закладом, практикант подає керівнику практики від університету.

Звіт з практики захищається студентом перед комісією, призначеною завідувачем кафедри. До складу комісії входять керівники практики від навчального закладу та від бази практики (по можливості). Крім захисту звіту здійснюється ще й колективна форма підведення підсумків практики - підсумкова

конференція. На конференції у формі виступів студентів аналізуються позитивні і негативні сторони практики та пропозиції щодо покращення її проведення.

Заключним етапом проведення практики студентом проводиться контрольне відкрите індивідуальне заняття з вокалу на базі практики. Контрольно-практичні заходи оцінюються разом із звітною документацією.

Оцінка за практику виставляється з урахуванням рейтингових балів за видами діяльності практиканта (таблиця максимальних балів додається) та вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і в залікову книжку студента за підписом керівника практики від навчального закладу.

№	Види діяльності	Кількість балів
1	Участь в установчій конференції	5
2	Виконання практичних завдань, систематичність відвідування занять на базі практики	40
3	Індивідуальна педагогічна робота, підбір та вивчення вокально-педагогічного репертуару	40
4	Участь у підсумковій конференції	5
5	Складання звіту з практики, оформлення документації, своєчасний термін подання	10
	Всього	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. Критерії оцінювання проходження студентами професійної асистентської практики

«відмінно»	Студент усвідомив завдання практики, відмінно підготувався, вірно спланував роботу. Студент самостійно опанував вокально-педагогічний матеріал, оволодів педагогічною комунікацією. Продемонстрував володіння формами та методами викладання вокалу. На високому професійному рівні провів відкрите заняття, виявив самостійність, творчий підхід до викладання вокалу, сформованість професійно-педагогічних умінь. Грамотно оформив звітну документацію по практиці.
«добре»	Студент усвідомив завдання практики, добре підготувався, вірно спланував свою роботу. Студент самостійно опанував вокально-педагогічний матеріал, оволодів педагогічною комунікацією. Продемонстрував знання методики викладання вокалу. Однак при проведенні відкритого заняття не достатньо враховував вікові особливості «учнів-студентів», вагався у виборі педагогічного репертуару, у звітній документації допустив неточності.
«задовільно»	Студент виявив задовільну підготовку до практики. Виконав програму практики частково, проявив задовільні знання вокально-педагогічного матеріалу, але проявив наявність інтересу до педагогічної професії викладача вокалу. Однак продемонстрував недостатнє вміння реалізувати на практиці форми та методи навчання вокалу. Не зумів провести об'єктивне оцінювання знань, умінь та навичок. В оформленні звітної документації з практики виявлені значні помилки і неточності.
«незадовільно»	Студент не зрозумів завдань практики. Під час роботи допускав грубі помилки. Контакт зі своїм «учнем-студентом» не встановив. Проявив відсутність інтересу до педагогічної роботи. Не виконав програму практики, показав слабе знання психолого-педагогічних основ в педагогічній діяльності, не зумів спланувати та організувати навчальну роботу на заняттях вокалу. Виявив несумлінне ставлення до занять, застосовував непедагогічні методи та прийоми. Формально оформив документацію.

9. Керівництво професійною асистентською практикою

Керівництво практикою забезпечують: викладач університету та керівник від бази практики.

Викладач університету:

- надає методичну допомогу студентам у плануванні проведення ними різних видів роботи;
- спостерігає та оцінює роботу практикантів;
- перевіряє ведення студентами щоденників;
- збирає та оцінює підготовку студентами звітної документації;
- здійснює поточний контроль успішності практикантів за трьома показниками оцінювання (за європейською кредитно-трансферною системою, за

шкалою університету та за національною шкалою) і здає на кафедру звіт з показниками такого контролю;

- бере участь у проведенні установчої та підсумкової конференцій з практики.

Керівник від бази практики:

- надає практикантам організаційну та методичну допомогу щодо підготовки та проведення занять з вокалу;

- спостерігає опанування студентами формами та методами навчання співу;

- надає допомогу у підборі вокально-педагогічного репертуару;

- аналізує та оцінює роботу студентів-практикантів;

- забезпечує проведення відкритого заходу (відкритого заняття з вокалу).

10. База практики

Для реалізації успішного практичного навчання необхідний обґрунтований підбір баз практик. Це зумовлює вибір профілю баз практики, що мають відповідні характеристики і кваліфікованих спеціалістів, та з урахуванням кваліфікації майбутніх випускників, а саме: магістр музичного мистецтва; концертний виконавець, викладач вокалу.

Базами професійної асистентської практики є вищі мистецькі навчальні заклади III –IV рівнів акредитації.

Інформація про бази професійної асистентської практики

№ з/п	Вид практики	Семестр/ тривалість (у тижнях)	Бази практик (перелік)
1	Професійна асистентська практика	12/7	Кафедра академічного та естрадного вокалу Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

11. Права та обов'язки практикантів

1. Практикант здійснює свою діяльність згідно з вимогами бази практики, правилами внутрішнього розпорядку, виконує всі розпорядження адміністрації, керівників практики.

2. Студент-практикант виконує всі види роботи, передбачені програмою практики, веде документацію з практики.

3. Після закінчення практики студент складає звіт з практики з переліком проведених робіт і заходів, одержує відгук - висновок від керівника від бази практики.

4. Практикант має право одержувати консультації керівника практики від університету з усіх питань проведення практики.

5. Студент, який не виконав програму практики без поважних причин і отримав незадовільну оцінку.

6. Студенту, який не виконав програму практики з поважних причин, її проходження переноситься на інший період за визначенням кафедри без відриву від занять в університеті.

12. Звітна документація практиканта

1. Щоденник виконаних робіт у якому зафіксовано:
- адреса бази практики та відомості бази практики;
- прізвища представників бази практики, які беруть участь у проведенні заняття у певний день та викладачів університету, які працюють із студентами на практиці;

- час проведення практики, щоденна дата і короткий опис роботи;

- прізвище керівника практики від навчального закладу.

2. Календарний графік проходження практики (вказуються завдання практики по датам виконання).

3. Відгук та оцінка роботи студента на практиці з підписом керівника від бази практики (з печаткою закладу).

4. Висновок керівника практики від вищого навчального закладу.

5. Звіт про виконання програми практики з підписом керівника від бази практики.

Всі звітні матеріали подаються у папці, що має назву «Документація практики». Зразки оформлення звітної документації додаються (Зразки).

13. Навчально-методичне забезпечення практик

1. Робоча програма Професійної асистентської практики : для студентів магістрів зі спеціальності 8.02020401 «Музичне мистецтво» / укл. : Т.В. Зінська - К.: КУ імені Бориса Грінченка, 2013.

14. Література основна

1. Антонюк В. Г. Постановка голосу [посібник для музичних вузів] / Антонюк В. Г. – К. : Українська ідея, 2000. – 68 с.

2. Антонюк В. Г. Школа сольного співу // Академія музичної еліти України: Історія та сучасність / В. Г. Антонюк. – К. : Музична Україна. – 2004. – С. 435 – 454.

3. Антонюк В. Г., Гнидь Б. П. Вокальний факультет. Спеціалізація «Спів» // Академія музичної еліти України: Історія та сучасність / В. Г. Антонюк, Б. П. Гнидь. – К. : Музична Україна. – 2004. – С. 150 – 155.

4. Антонюк В. Г. Українська вокальна школа: етнокультурологічний аспект [монографія] / Антонюк В. Г. К. : Українська ідея, 2001. – 144 с.

Додаткова

1. Вілінська І. М. Вокалізи для співака-початківця / Вілінська І. М. – К. : Музична Україна, 1971.
2. Вотріна В. В. Мистецтво співу і вокальна методика М. Е. Донець-Тессейр / Вотріна В. В. – К. : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2001. – 272 с.
3. Гмиря Б. Р. Бесіди про вокал // Борис Гмиря [статті, листи, спогади] / Гмиря Б. Р. – К. : Муз. Україна, 1975. – С. 68-85. – 208 с.
4. Гнидь Б. П. Виконавські школи України: Кафедра сольного співу НМАУ ім. П.І. Чайковського (1971-2001) [посібник] / Гнидь Б. П. – К. : НМАУ ім. П.І. Чайковського, 2002. – 94 с.
5. Гребенюк Н. Є. Вокально-виконавська творчість: психолого-педагогічний та мистецтвознавчий аспекти [монографія] / Гребенюк Н. Є. – К. : НМАУ ім. П.І. Чайковського, 1999. – 269 с.
6. Давидов М. А. Наукові перспективи української вокальної школи / М. А. Давидов // Музикознавчі записки. – № 2. – 2004.
7. Збірник вправ для розвитку техніки легких жіночих голосів [упорядник М. Е. Донець-Тессейр]. – Вип. 6-й. – К. : Музична Україна, 1972.
8. Колодуб І. С. Питання теорії вокального мистецтва [монографія] / Колодуб І. С. – Харків, 1995. – 120 с.
9. Кириліна І. - К.: Музична Україна, 1985.
10. Колодуб І. С. Практичні поради педагога-вокаліста / Колодуб І. С. – К. : Муз. Україна, 2010. – 54 с.
11. Комісаров О. В. Початкове навчання співу на фонетичній основі української мови / Комісаров О. В. – К. : ІСДО, 1995. – 88 с.
12. Кушка Я. С. Методика навчання співу [посібник з основ вокальної майстерності] / Кушка Я. С. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2010. – 288 с.
13. Мадішева Т. П. Співак і мова (культура співу мовою оригіналу: теорія і практика) [навчальний посібник] / Мадішева Т. П. – Харків : Штрих, 2002. – 160 с.
14. Маслій К. С. Виховання голосу співака [навчальний посібник] / Маслій К. С. – Рівне : “ЛІСТА”, 1996. – 120 с.
15. Падалка О. С. та ін. Педагогічні технології [навчальний посібник] / О. С. Падалка та ін. – К. : Українська енциклопедія, 1995.
16. Стахевич О. Г. Основи вокальної педагогіки. – Ч. 1 : Природно-наукові теорії співу [навчальний посібник для музичних та педагогічних ВНЗ]. – Харків-Суми, 2002. – 92 с.

15. Додатки. Зразки оформлення звітної документації

Зразок 1. Титульна сторінка звітної документації

Зразок 2. Титульна сторінка щоденника

Зразок 3. Календарний графік проходження практики

Зразок 4. Сторінка щоденника

Зразок 5. Відгук керівника практики від підприємства (установи)

Зразок 6. Висновок керівника практики від ВНЗ

Зразок 7. Звіт

Зразок 8. Завдання практики

Зразок 1

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
Кафедра академічного та естрадного вокалу

Документація Професійної асистентської практики

Студента _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Курс _____

Група _____

Спеціальність 8.02020401 «Музичне мистецтво»

Київ – 20__

Зразок 2

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
Кафедра академічного та естрадного вокалу

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

(вид і назва практики)

студента _____
(прізвище, ім'я, по батькові)
Інститут, факультет, відділення _____
Кафедра _____
освітньо-кваліфікаційний рівень _____
спеціальність _____
курс, _____ група _____

Студент _____
(прізвище, ім'я, по батькові)
прибув на підприємство, організацію, установу _____20 року

Печатка підприємства, організації, установи

(підпис) (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Вибув з підприємства, організації, установи _____20_ року

Печатка підприємства, організації, установи

(підпис) (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Зразок 5.

Відгук і оцінка роботи студента на практиці

_____ (назва підприємства, організації, установи)

Керівник практики від підприємства, організації, установи

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Печатка

«_____» _____ 20____ року

Зразок 6.

Висновок керівника практики від вищого навчального закладу про проходження практики

Дата складання заліку „_____” _____ 20 року

Оцінка: за національною шкалою _____
(словами)

кількість балів _____
(цифрами і словами)

за шкалою ECTS _____

Керівник практики від вищого навчального закладу

(підпис) (прізвище та ініціали)

Зразок 7.

ЗВІТ

з _____ практики
(вид і назва практики)

_____ (прізвище, ім'я, по батькові практиканта)

курс _____ група _____
спеціальність 8.02020401 «Музичне мистецтво»

_____ (дата)

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ім'я, по батькові студента)

Керівник від бази практики

_____ (підпис) (прізвище, ім'я, по батькові)

Зразок 8.

Завдання практики.

№	Назва завдання виробничої практики	Термін виконання
1.	Вивчення правил ведення документації практики.	І тиждень практики.
2.	Проходження інструктажу по техніці безпеки.	
3.	Ознайомлення з умовами роботи на базі практики.	
4.	Ознайомлення з діяльністю навчального закладу.	
5.	Ознайомлення з навчальною документацією навчального закладу.	
6.	Заповнення документації практики.	
7.	Ознайомлення методом спостереження за педагогічною діяльністю керівника від бази практики.	ІІ тиждень практики.
8.	Налагодження психолого-педагогічного контакту з учнями.	
9.	Узгодження та вивчення вокально-педагогічного репертуару, плану занять.	
10.	Проведення індивідуальних занять з вокалу у присутності керівника від бази практики; розучування репертуарних творів самостійно.	ІІІ тиждень практики. ІV тиждень практики.
11.	Заповнення документації практики.	У тиждень практики. УІ тиждень практики.
12.	Підготовка до підсумкового відкритого заняття з вокалу.	УІІ тиждень практики.
13.	Проведення студентом відкритого підсумкового заняття з вокалу. Оцінювання його педагогічного рівня, індивідуального стилю в якості викладача вокалу.	
14.	Заповнення документації практики.	
15.	Звітування студента на звітній конференції практики.	

Завідувач кафедри _____ (_____)

Керівник практики
від навчального закладу _____ (_____)